

ట్రీమ్గా తయారయ్యి, వీధిలోకి వెళ్లిపోతున్న కొడుకుతో అన్నాడు రామనాథం -

“నీకు ఎప్పుడు తీరిగ్గా ఉంటుందో చెప్పు. ఒక గంట నీతో మాట్లాడాలి.”

రవి ఆశ్చర్యపోయాడు.

అతని గ్రాడ్యుయేట్ నిరుద్యోగి. వసుంఠ కదా... తీరిక కోసం వెదుక్కోవడానికి. క్షణం కూడా అతనికి ఖాళీ ఉండదు. ఎప్పుడూ స్నేహితులతో బాతఖానీ కొట్టడానికో, షికార్లు తిరగడానికో, కొత్త సినిమాలు చూడడానికో... అంతా బిజీ.

ఇప్పుడు కూడా అలాంటి వని మీదే బయటకు కదులుతున్నాడు. ఎప్పుడూ తనతో కొద్దిసేపు సంభాషించాలని అడగని తండ్రి ఒక్కసారే అలా అడగడంతో ఏం నమాదానం చెప్పాలో తోచలేదు అతనికి.

పోనీ... ఎక్కడో ఇల్లో... తలో తాకట్టు పెట్టి, అడబ్బుతో వాడికి ఉద్యోగం వేయిద్దా మంటే, అడపిల్లల పెళ్లిళ్లు పూర్తికా లయిపోతాయి.

ఇవన్నీ ఆలోచించే... ఈ మధ్యకాలంలో తన నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. అది చెప్పాలనే కొడుకుని కొంత సమయం తనకు కేటాయించమని అడిగేడు.

ఏదీ... వాడు చెప్పనూ లేదు.... తన పూయత్నం నెరవేరనూ లేదు.

ఈ కాలం కుర్రాళ్లకు జీవితపు విలువలు బోత్తిగా తెలీడంలేదు. ఎందుకు వుట్టామో... ఎందుకు బ్రతుకుతున్నామో... అర్థంకాదు.

రామనాథం ఇలా ఆలోచనల్లో ఉండగానే కారేజీ కట్టి అతని ముం దుంచింది సీతమ్మ.

“మీవి రోజూ ఉండే ఆలోచనలే గానీ... మా

కొంతమంది కుర్రవోళ్ళు...

తండ్రి కొడుకు లిద్దరూ అలా ఎదురెదురుగా మానంగా నిట్టూరిపోవడం చూసింది సీతమ్మ.

“మీకు మరీ చాదస్తం. వాడితో ఏం మాట్లాడతారు? ఏదో వని మీద వెళ్తున్నట్టున్నాడు. రవీ! ను వెళ్లరా.. రాత్రి పొద్దుపోయే దాకా ఉండకు. కాస్త పెందలాడే వచ్చేయ్!” అం దామె.

“అలాగే నమ్మా!...” అని, బ్రతుకు జీవుడా అనుకుంటూ బయటకు వెళ్లిపోయాడు రవి.

రామనాథం ఉస్సురంటూ నిట్టూర్చి కుర్చీలో కూలబడ్డారు.

ఆయనకు కాఫీ అందించి, “వాడితో ఇప్పుడు మీరు తీరిగ్గా మాట్లాడే దేమిటి? ఉద్యోగం గురించేనా... అది మీరు కంగారు పడినంత మాత్రాన దొరుకుతుందా. ఎవరి కాళ్లో పట్టుకొని వేయించాలి గానీ.” దీర్ఘం తీసిం దామె వంట గదిలోకి వెళ్లిపోతూ.

ఈసారి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చా డాయన.

కొడుక్కి ఉద్యోగం కోసం తా నెందరి కాళ్లు పట్టుకున్నాడో ఆమెకు తెలీంది కాదు. ఉద్యోగం దొరకాలంటే కాళ్లు, గడ్డం పట్టుకుంటే అవదని, కానులు కూడా ఉండాలని ఆమెకు తెలీదు.

ఆ సంగతి తనకు తెలీసినా అవి చేతిలో లేవు.

బ్రహ్మచారి ముదిరిపోయినా పెళ్లివుతుందేమో గానీ, నిరుద్యోగి ముదిరిపోతే ఉద్యోగం దొరకదు. దీవం ఉండగానే ఇ లైలా చక్కబెట్టుకోవాలి... ‘ఎజీబార్’ కాకుండా ఏదో ఒక ఉద్యోగం సంపాదించుకోవాలి.

ఈ ఏడాది గడిస్తే రవికి అవకాశమూ తప్పిపోయే పూమాదం ఉంది.

ఆనక, పెళ్లి కెదిగిన అడపిల్లలతో వాడూ శాశ్వతంగా ఈ ఇంటి మీదే ఆధారపడిపోతాడు.

తమ్ముడి కో ఉత్తరం ముక్క రాయండి. వాడివల్ల నన్నా అవుతుందేమో...”

చిన్నగా నవ్వుకున్నా డాయన.

అక్క కొడుకని తక్కువ కట్టుంకి తన కూతురికి ముడేనుకుంటాడేమో తప్ప, మేనల్లుడికి ఉద్యోగం సంపాదించిపెట్టడం అతని వల్ల కాని వని.

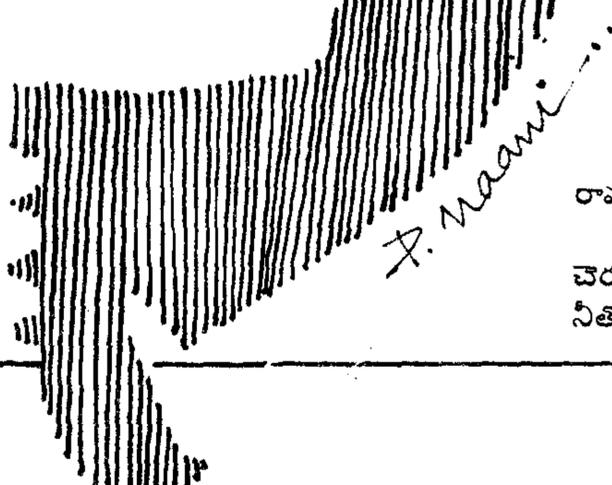
“నర్లే... చూద్దాం...” కారేజీ తీసుకొని

డ్యూటీకి బయల్దేరా డాయన.

*** *** ***

మరో రెండు రోజుల తర్వాత -

యస్.కె.
నాగేశ్వర రెడ్డి

ఒంటరిగా దొరికిన కొడుకుతో అన్నాడు రామనాథం -

“సాయంత్రం నేను ఆఫీసు కాగానే కొళాయి చెయ్య దగ్గర ఉంటాను. నువ్వు అక్కడ కొచ్చెయ్. నీతో కొద్దిసేపు నీ ఉద్యోగం గురించి మాట్లాడాలి.”

బీనా భాష్యం

తండ్రి ఇంక వదలడని తెలిసిపోయింది రవికి. "నరే... నరిగ్గా ఐదు గంటలకు అక్కడ ఉంటాను." చెప్పాడు.

"నీతో స్నేహితులు ఎవ్వర్ని తీసుకురాకు. ఒక్కడే అక్కడ ఉండు."

"అలాగే..." తండ్రి తన ఉద్యోగం గురించి, అంత రహస్యంగా ఎవ్వరూ వినకుండా చెప్పే విషయ మేమిటో, మాట్లాడే సంగతు లేమిటో అతని కర్ణంకాలేదు. 'నరే ఎటూ సాయంత్రం తెలేదాగా' అనుకొని, రవి బయటకు కదిలితే, రామనాథం ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయాడు.

*** *** ***

ఆఫీసుకు, కొళాయి చెర్వుకు మధ్య ఉన్న రెండు కిలోమీటర్ల దూరాన్ని సైకిల్ మీద అంత వయస్సులోనూ పది నిమిషాల్లో అధిగమించి ఆయాసంగా దిగాడు రామనాథం.

ఐదు గంటలకు నిమిషం ఎక్కువైనా కొడుకు ఎక్కడ అక్కడ ఉండకుండా వెళ్లిపోతాడే నన్న కంగారుతో వచ్చా డతను.

రవి ఉన్నాడు. వ శ్లంత చెమటతో తడిసిన రామనాథం కొళాయి చెర్వు దగ్గర సిమెంటు తూర మీద కూర్చొని, తనకు దగ్గర్లో కొడుకునీ కూర్చోమని చెప్పాడు.

రవి మౌనంగా కూర్చున్నాడు.

నరిగ్గా ఆరు గంటలకు శరత్ టాకీను దగ్గర త నుండాలి.

స్నేహితు లందరూ ఆ టాకీసులో సినిమాకు ప్రోగ్రాం వేశారు. 'అవుటిలోగా ఈయన తనని వదులుతాడా' అన్న బెంగ అతనిలో గూడుకట్టుంది.

రామనాథం చిన్నగా దగ్గి చెప్పడం మొదలుపెట్టారు.

తన జీవితంలో ఎగుడు దిగుడుల్ని వివరిస్తున్నా డతను.

"ఇదిగో చూడు రవీ!

"జీవిత మంటే అంతులేని ఒక పోరాటం. ను వ్యంకా జీవిత మొక ఆటగా భావిస్తున్నావు. గ్రాడ్యుయేట్ని అయ్యావు ఇహ నా కర్తవ్యం నిర్వర్తించడం జరిగిపోయింది కనుక, ఉద్యోగం ఇవ్వలేని వాబుత్వాన్ని నిందిస్తూ... అది దొరికే వరకూ నీ పూయత్నం లేకుండా కేరీలెస్గా బృతికేయడమే నీ డ్యూటీ అనుకుంటున్నావు.

"అనలు... నేను నీ వయసు కంటే తక్కువ వయసులోనే కుటుంబ భారాన్ని నెత్తిన వేసుకొని ఇద్దరి తమ్ముళ్లను చదివించి, పూయోజకుల్ని చేయడమే కాదు, ఇద్దరి చెల్లెళ్లకు పెళ్లిళ్లు చేసి అత్త వారింటికి వంపాను.

"ఇప్పుడు నువ్వు నీ చెల్లెళ్లు మిగిలారు. మిమ్మల్ని తీర్చిదిద్దడం తండ్రిగా నా బాధ్యత. అలాగే ఎదిగిన కొడుకుగా తండ్రికి సాయవడ్డం నీ బాధ్యత. ని నింతవరకూ నే నేదీ కోరలేదు. అన్నలు నే నిలా నీతో కూర్చొని నీకు బాధ్యతలు గురించి చెప్పాలని కూడా అనుకోలేదు. కానీ, తప్పలేదు.

"లోకంలో వరిస్థితులు మారిపోతున్నాయి. ఉద్యోగం చేస్తున్న వాళ్లకే ఈ రోజు ఎలా

హిట్లర్ : అన్ని భాషలకు ఒకే అర్థము గల ఒకే మాటను పోసా దించిన జర్మన్ నాయకుడు.

వస్తు : నెయిల్ కటర్

షా : ఇరాన్ రాజు ఆటకట్టు. [రాజు తరవాత సెమికేలన్ ఉండవ లెను]

రాజు : ధరను ఎలువాడు. కొన్నాళ్లకి పూవంచంలో సలుగురే రాజు లు మిగిలెదరు. వారు డైమా ను, ఇస్పేటు, కళావరు, ఆరీ సు రాజులు.

సా : బీజాక్షరము. దీనిని త్రాయు మనునంతనే "సారాయి" వచ్చును.

మంత్రగబ్బు : తెళ్లలో గరిల్లా

వార పత్రిక : దిన పత్రిక పెట్టు పిల్ల. మాన పత్రిక మనమరాలు.

మందుపార్టీ : ఒకరి బర్సున పది మంది తాగుట. మందు పార్టీలలో కొన్ని ఇంటలెక్చువల్ సబ్జెక్ట్స్ మీద చర్చలు జరుగును. ఈ చర్చలు రెండు రకములు. మొదటి రకములో [1] రాజకీ యము, వాబ్బయము, సక్స లిజం, మతము, ఆడది చర్చ లు జరుగును. రెండో రక ములో స్త్రీ, చనిత, రమణి, ఆడది చర్చనీయాంశాలు.

ధ్యానము : మెడిటేషన్. మధుర స్మృతు లు నెమరువేయుటకు గాని, శత్రు సంహారమునకు వధక మునకై గాని వినియోగించు కాలము.

గురూ : "మీరు" అని పిలిచేటంత కౌతూహలం గాని. "ఒరేయ్" అని పిలిచేటంత చనువు లేని స్నేహితుడు.

మంగలి : ఒకే ట్రైములో ఒకరికి మాత్రమే క్షవరము గాని, గుండు గాని చేయువాడు. ఒకే ట్రైములో పలువురికి క్షవరము చేయు వానిని మంత్రి అనియు, గుండు చేయు వానిని ముఖ్యమంత్రి అనియు అందురు.

సినిమా : సా మొక్కడిదీ సో కొకడిదీ అన్న సూత్రముపై స్థాపించబ డిన పరిశ్రమ.

కాపీ : విద్యార్థులు చేసిన శిక్షార్థులు. కవులూ, పండితులూ చేసిన వారికి శిక్ష లేదు.

రాయి : పాత రాతి యుగము నందలి ఆయుధము. అయిననూ నేటి కినీ వాడుకలో నున్నది.

బెంచీ : స్కూలు పిల్లలూ, జడ్డీలూ ఎక్కుదురు.

ముండ : కామ్య వత్తి. కలక్టరు పెళ్లాని కన్నా కరణం ముండకి వవరె క్కువ.

అర్కిపెక్కు : నీ ఇంటికి ప్లాను గీసి తా నొక ఇల్లు కట్టుకొనేడి వాడు.

సవరము : జడ పద్దార్థము, ముడి పద్దార్థ ము కూడా.

కథ : పసి వయసులో పిల్లలకు దీని ద్వారా అబ్బములు చెప్పుదు రు.

కుక్క : కర్పూస నందు కూడా స్వే చ్చగా తిరుగు జీవి.

కర్పూస : రాకపోకలు అరికట్టుచూ జారీ చేయు ఆజ్ఞ. ఇది ఆమలులో ఉన్నప్పుడు అధికారులూ, కుక్కలూ స్వేచ్ఛగా తిరుగును.

(ఇంతావరకు) ○ బీనాదేవి

గడుస్తుందా అన్న బెంగ ఎక్కువైపోతుంది. నిరుద్యోగం యువతను నిర్దీర్యం చేస్తున్న ఈ రోజుల్లో మరో వుమ్మరం నాటికైనా నీకు ఉద్యోగం దొరికే దారి కనిపించడంలేదు.

“అందుకే నేను చాలా రోజులు ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాను. ఈ నిర్ణయం అమలు చేయడానికి నీ సహకారం తండ్రిగా కాదు... సోటి మనిషిగా అర్థిస్తున్నాను. ఇ దంత నీకు ఆశ్చర్యంగా తోచవచ్చు. నీ దృష్టంత మరో విషయం మీద ఉండి ఉంటే, దయచేసి, ఆ దృష్టి నేను చెప్పే దాని మీద నిలిపి, ఇదంత అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించు.

“ఈ వారంలో నేను నా ఉద్యోగానికి స్వచ్ఛందంగా రాజీనామా చేస్తున్నాను. అలా చేయడం వల్ల నయాపైసా ఖర్చు లేకుండా, ఎవ్వరి కాళ్ళూ వట్టుకోకుండా నువ్వో ఉద్యోగస్థుడి వవుతావు. నా కొచ్చే పెన్షను... నీ ఉద్యోగానికి గాను వచ్చే జీతమూ రెండూ కలిస్తే నీ చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేయడమే కాదు, మన కష్టాలూ కొంతలో కొంత తీరిపోతాయి.

“ఇదంత కేవలం నిన్ను ఉద్యోగస్థుడీ చేయడం కోసమేకాదు - నీకు బరువు, బాధ్యతలు తెలియజెప్పడం కోసం కూడా. నేను ఏ క్షణంలో మరణించినా నా కెలాంటి బెంగా లేకుండా నా ఆత్మ ప్రశాంతంగా ఉండాలనే నా ప్రయత్నం...”

‘ఇంతకన్నా నీకు చెప్పేదేమీ లేదు’ అన్నట్లు చెప్పడం పూర్తి చేసి ఆగాడు రామనాథం.

“నువ్వేదో ప్రోగ్రాంకి వెళ్ళాలేమో! వెళ్ళు...” కొడుకుతో అన్నా డాయన.

రవి బయటకు నడుస్తున్నాడు.

అలా వెళ్ళిపోతున్న కొడుకులో రేపటి తన కుటుంబపు ఆశాదీపం కనిపిస్తుంది తండ్రి కళ్ళకి.

తను వండిన ఆకు. ఎప్పటికైనా రాలక తప్పదు. తన ఉద్యోగపు సర్వీసు కూడా మరో రెండేళ్ళు మించిలేదు. కొడుక్కి వలెంటరీ రిటైర్మెంట్ తీసుకుంటానని చెప్పాడు గానీ...

బయట వాళ్ళకు ‘ప్రమాదవశాత్తూ’ మరణించినట్టు కనిపించేలా ‘ఆత్మహత్య’ చేసుకోబోతున్నట్టు చెప్పలేదు. తనలా చేస్తే పెద్ద మొత్తంగా స్వప్రవరిహారం... కొడుక్కి ఉద్యోగం... భార్యకు పెన్షన్... ఇవన్నీ ఆఫీసు రూల్స్ ప్రకారం దక్కతాయి.

ఒకే ప్రయత్నంలో తన ఆశలన్నీ తీరుతాయి.

తను లేకపోయినా తన కుటుంబం సుఖవడుతుంది.

కొడుకు కనుమరుగయ్యాక, ఇంటి కెళ్ళడానికి ఉద్యుక్తు డయ్యా డతను.

*** *** ***

నడుస్తున్న రవి దృష్టి శరత్ లాకీసులో చూడాలనుకున్న ఇంగ్లీషు సినిమా మీద లేదు.

తండ్రి తన మీద మోపిన బరువు, బాధ్యతల మీదే ఉంది!

ఇంతకాలం వట్టించుకోని సమస్యలన్నీ ఒక్కసారే తనని వట్టుకొని భయపెడుతున్నట్టు అనిపిస్తుంది దతనికి.

తన తండ్రి ఎంత తెలివిగా అతని బరువును

“మీ భార్యల మీద ప్రేమ కురిపించండి ఓటర్ల ముందు ఓ ఎన్టీఆర్ లా, ఓ బిల్ క్లింట్ లా” అని ఓ ఎలక్షన్ సలహాను ఇచ్చేస్తున్నారు బీజేపీ వారు ఓట్ల కలెక్షన్ కోసం. ఈ ఉచిత సలహాకు కారణం ఏమిటంటే దాని వెనుక ఓ కథుందన్నమాట!

ఉత్తర ప్రదేశ్ లను రాష్ట్రంబున, ఆగ్రా పట్టణ ముందు ‘హరిద్వార్ దూబే’ అనే ఓ బీజేపీ నాయకు డుండే వాడు. సదరు దూబేగారి భార్యమణి కమలకూ, శ్రీవారికి ఎడమోహం పెడమొగమై శ్రీవారు రెండోసారి పెళ్ళి పీట లెక్కడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఆయన పార్టీ టికెట్ తనకేనని దిలాసాగా, “కళ్ళలో పెళ్ళి వందిరి కనబడసాగే” అని కులాసా పాటలు పాడుకుంటూండగానే ఆటంబంబు లాంటి వార్త వచ్చి అయ్యవారు కుదేలయి పోయాడు. ‘ప్రాణంబుల్ తావుల్ దప్పె, మూర్ఖ వచ్చె’ అన్నట్లు కిందుమీదు లయ్యాడు.

తన భర్త తనకు అన్యాయం చేసి నియమం తప్పి మరో ఆమ్మాయితో నిర్వాకం వెలగబెడుతున్నాడని కన్నీళ్ళు కాలువలు గట్టెలా మొరపెట్టుకుందట కమల.

ఆ కలకంఠి కన్నీటికి కరిగి నీరైన వారై బీజేపీ ఆధిపాన వర్ణం వారు వేంఠనే ఆవిడకు ఆగ్రా నియోజకవర్గానికి బీజేపీ అభ్యర్థిగా టికెట్టిచ్చారు.

ఆ విధంగా మోసం చేసిన భర్త మీద కక్షసాధించింది కమల.

ఈ మాట కార్యకర్తల, అభ్యర్థుల ప్రవర్తనా నియమావళిలో ఏక వత్సీవ్రతం, భార్యను ప్రేమించుట అన్న విషయాలను ముఖ్యాంశాలుగా చేస్తోందట బీజేపీ.

ప్రేవో కమలా!

దీన్ని కమలావిజయం అందామా?

భూమి విజయం!

తన నెత్తి మీద మోపుతున్నాడో కదా... రేపు ఇ దంత తనే భరించాలి.

చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు... పురుళ్ళు... పుణ్యాలు... తల్లిదండ్రుల పోషణ...

జీవితం అంటే రంగుల సీతకోక చిలుకగానే తెలుసు తనకి, కానీ భయంకరంగా అనిపించే అసహ్యమైన గొంగళి పురుగు కూడానా?...

నే... తన జీవితంలో జీవించలేదు. వీళ్ళందరినీ బ్రతికించడం కోసం తండ్రి వదిలేసిన ఆ బోడి గుమాస్తా ఉద్యోగం చేస్తూ... నరదాలూ, నంతపాలూ చంపేసుకొని జీవితంతం బ్రతకలేడు.

రేపు - తనూ ఈలాంటి క్రమంలోనే తన కొడుక్కి ఈ బాధ్యతలు అప్పగించేసి చేతులు దులిపేసుకోవాలి.

ఇదంత తను బ్రతికుంటే జరిగేది.

కానీ - చనిపోతే అసలు సమస్యే లేదు.

తండ్రి వారసత్వానికి వారధి కావలసిన రవి ఆలోచనలు అక్కడే ఆగిపోయాయి, అతని నడుస్తున్న కాళ్ళు కూడా.

*** *** ***

రామనాథం పిడుగువడ్డ చెట్టులా కూర్చోనున్నాడు.

ఆ కుటుంబపు బరువు, బాధ్యతలు మోయాలన్న కొడుకు శవంగా మారడం అతన్ని

నిలవనీయడంలేదు.

శవ వాహనం కదలడానికి అక్కడ ఎర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి.

వరమవద సోపానవటం లాంటి జీవిత గమనంలో నిచ్చిన కొడుక్కి అందించి, తను సెలవు తీసుకుంటా మనుకుంటే, ఆ అందించిన నిచ్చినకే పాము లుంటాయేమోనని భయపడి క్రిందికి దూకేసిన కొడుకు వలాయనవారం ఆయనకు కొరుకుడు వడ్డంలేదు.

కొంతమంది యువకులు ముందు యుగం దూతలు అయితే, కొంతమంది కుర్రాళ్ళు పుట్టుకతో వృద్ధులు...

నిజమే!

ఇలాంటి కొడుకు తనకు ఉండినా, ఉండినా ఒకటే.

అసలు తన బాధ్యతలు నివరి కంటా నెరవేర్చుకుండా, ఎవరి మీదో ఆశతో తను మధ్యలో దింపుకోవా లనుకోవడమూ తప్పే.

కొడుకు చావు తన కళ్ళు తెరిపించింది. ఇప్పుడు రామనాథం కళ్ళలో కన్నీళ్ళు లేవు.

ఇప్పుడు అతని మనసులో రేపటి మీద బెంగలేదు.

‘చెట్టంత కొడుకు అర్థాంతరంగా చనిపోతే ఎడ్లనన్నా ఎడ్లడేటండి ఈ ‘పెద్ద మనిషి’ అని లోకులు గునగునలు పోతుంటే శవవాహనం ముందు కదులుతూ అతను నవ్వుకున్నాడు.